

NED. MAATSCHAPPIJ TOT BEVORDERING DER TANDHEELKUNDE

JAARVERSLAG 1924/1925

Dit is de derde maal, dat ik ga beginnen met U te zeggen, dat het uitbrengen van een jaarverslag niet alleen een onaangename, maar ook een moeilijke taak is.

Gij hebt het recht alles wat er in de Maatschappij omgaat te kennen en het is mijn plicht U daarvan op de hoogte te houden. De eenige manier om dat in den loop van het jaar te doen is U een verslag van de vergaderingen van het hoofdbestuur in het Tijdschrift voor Tandheelkunde voor te zetten, waartoe dan ook het huishoudelijk reglement onzer Maatschappij mij verplicht. Ik heb dit in het afgelopen jaar niet gedaan en kan daarvoor als reden slechts opgeven, dat het secretariaat naast een volle praktijk niet te voeren is; er is wel bijna altijd werk genoeg, dat onverwijld moet gebeuren, en van wat er dan bij inschieten moet, komt allereerst het onaangenaamste aan de beurt.

Wanneer nu door dit tekort aan mededeelingen bij sommigen Uwer de meening zou zijn gewekt, dat er weinig is omgegaan, dan is deze — om met Nord te spreken — er vlak naast.

Ook het feit, dat de agenda onzer jaarvergadering klein is, mag U niet tot een andere gevolgtrekking leiden dan deze: dat veel van het werk onzer Maatschappij nog van voorbereidenden aard is.

Intusschen hebben U in den beschrijvingsbrief voorstellen tot reorganisatie van het secretariaat en van de centrale commissie van advies bereikt. Hieruit zal U zijn gebleken, dat niet alleen door meerdere leden der Maatschappij, maar ook door Uw hoofdbestuur, de noodzakelijkheid wordt ingezien de werkwijze van de Maatschappij te verbeteren.

Gaat Gij straks met deze voorstellen mede, dan kunt Ge U van mijn medewerking verzekerd houden om de nieuwe regeling zoo spoedig mogelijk te doen invoeren en mijn plaats door een ander te doen bezetten, en ik zal het U niet kwalijk nemen, indien Gij U zelf zult

gelukwensen, Uw tegenwoordigen secretaris kwijt te zijn en ik zal het mijzelf even hartgrondig doen.

Wanneer ik nu misschien wat veel van Uw tijd zal gaan vragen, is dat, omdat ik toch niet heb kunnen laten — in de verwachting en de hoop, dat dit dus voor het laatst zal zijn — U een eenigszins behoorlijk jaarverslag te leveren.

Wij zijn het jaar wél vroolijk begonnen: we hebben van Hasselt gehuldigd en we hebben hem bij zijn vijf en twintig jarig jubileum het eereidmaatschap onzer Maatschappij aangeboden, waartoe in de vorige jaarvergadering was besloten. Bij onze huldiging zijn we bijgestaan door alles en allen, van groen tot grijs, uit de tandheeskundige wereld en door velen daarbuiten. Ge hebt er zelf genoeg van meegemaakt, gehoord of gelezen, zoodat ik hier er niet meer van zeggen zal, dan dat we met deze huldiging ook hebben willen demonstreeren, dat van Hasselt voor tandheeskunde en tandheeskundigen nog veel en hard zal moeten werken en dat we hem gunnen, dat hij daartoe nog lang in staat zal zijn.

Leden.

Het ledental onzer Maatschappij groeide langzaam, maar gestadig en steeg van 388 op 1 Mei 1924 tot 426 op 1 Mei van dit jaar.

Van 3 leden, wier naam in de tandheeskundige wereld een goeden klank had, hebben wij het verlies te betreuren: in het afgelopen jaar toch overleden Otté in Groningen, Henriette van Gelderen in den Haag en Bölger in Haarlem.

Van de leden, die voor het lidmaatschap bedankten wil ik hier alleen de Cock Rouaan noemen. Bij het onderhoud, dat ik hierover met hem had, heb ik voor dit bedanken geen andere dan motieven van persoonlijken aard gehoord. Van hem, die bij de oprichting der Maatschappij en in de jaren, die ze sinds heeft geleefd, op zijn manier met hart en ziel in het collegiaal verband heeft gewerkt, heeft dit besluit ons gespeten en ik wensch hier de hoop uit te spreken, dat hij hierop nog eens zal terugkomen.

Den leden is een exemplaar van onze gewijzigde statuten en huis-houdelijk reglement toegezonden en door middel van het Tijdschrift van Tandheeskunde medegedeeld, dat deze, nadat op 24 October '24 de Koninklijke goedkeuring op de door de Algemeene Vergadering aangenomen wijzigingen was afgekomen, vanaf 24 Nov. daaropvolgend voor ons bindend waren.

Ook is U in het Tijdschrift voor Tandheeskunde mededeeling gedaan

van den uitslag van het in dit jaar gehouden referendum, waarbij het bindend besluit der Maatschappij met betrekking tot het aangaan van overeenkomsten met een ziekenfonds of lichaam, dat tandheelkundige hulp aan derden verstrekt, opnieuw voor 5 jaar is verlengd.

Over den uitslag van het referendum kunnen we tevreden zijn. Van 398 leden brachten 254 hun stem uit, van welke 215 zich vóór de verlenging verklaarden.

Afdeelingen.

Naar aanleiding van de jaarverslagen van de afdelingssecretarissen valt het volgende op te merken:

Amsterdam verloor twee leden, die nog vóór het van kracht zijn onzer nieuwe statuten gelegenheid hadden voor het lidmaatschap te bedanken om een baantje te aanvaarden bij ziekenfondsen, waarmee de afdeling geen overeenkomst wenscht aan te gaan.

De afdeling boekt als een verblijvend winstaandeel uit haar werkzaamheid de invoering van een begin van een schooltandverzorgingsdienst door de gemeente Amsterdam.

De wetenschappelijke cursus en de A.T.V.-club blijven de belangstelling, ook van leden buiten de afdeling wekken en vormen bij voortdureng een middel tot instandhouding van het onderling contact der leden.

Utrecht en Zuid-Nederland zonden beiden een tweeden afgevaardigden naar het hoofdbestuur als gevolg van het feit, dat het ledental dezer afdeelingen tot boven veertig gegroeid was: Utrecht den heer Bakker, Zuid-Nederland den heer van de Ven. In Zuid-Nederland verzocht bovendien de heer Boelaars van de taak de afdeling in het hoofdbestuur te vertegenwoordigen te worden ontheven en werd in zijn plaats de heer Spoorenberg benoemd. Waar het vorig jaar het jaarverslag dezer afdeling sprak over moeilijkheden in de afdeling gerezen door het oprichten door één harer leden van een kliniek voor den middenstand, vermeldt de afdelingssecretaris in zijn verslag over het afgelopen jaar, dat deze moeilijkheden op een bevredigende wijze zijn opgelost.

In het jaarverslag van **Overijssel** wordt met waardeering het feit vermeld, dat collega Holthaus 10 jaar achtereen het voorzitterschap der afdeling heeft bekleed.

Noord-Holland heeft zonder succes pogingen gedaan om den schooltandarts lid onzer Maatschappij te maken en heeft zich tot het bestuur der gemeente Haarlem gericht met het verzoek het daarheen te willen

leiden, dat van eventueel nieuw te benoemen schooltandartsen verlangd zal worden, dat zij lid onzer Maatschappij zijn. De afdeeling is hierbij, op haar verzoek door het hoofdbestuur gesteund, dat — echter zonder succes — den Haarlemschen gemeenteraad een request zond.

Een jaarverslag van de afdeeling **Gelderland** bereikte ons niet.

Resten de afdeelingen **Noord-Nederland** en **Zuid-Holland**, die ik tezamen noem, omdat ze beide eenzelfde beeld geven en beide lijden aan dezelfde kwaal: het zijn allebei afdeelingen met twee grotere centra.

In het jaarverslag van **Noord-Nederland** wordt gezegd, dat in het bijzonder in Groningen een opgewekt vereenigingsleven heerscht; de Groninger collega's komen ééns in de maand samen, maar de beide afdeelingsvergaderingen, waarvan de een in Groningen en de ander in Leeuwarden werd gehouden, zijn slecht bezocht.

Zuid-Holland vergaderde in het afgelopen jaar slechts éénmaal, terwijl ook het afdeelingsbestuur slechts éénmaal bijeenkwam. Maar laat dit u niet er toe leiden te denken, dat er in Zuid-Holland niets omgaat. Integendeel: Den Haag veroverde een schooltandverzorgingsdienst. In Dordrecht, waar eenzelfde dienst op bezuinigingsgronden werd opgeheven, werd deze opnieuw in werking gesteld. Rotterdam kreeg een tweede tandheelkundige kliniek en hier zitten de werkers uit de Ned. vereeniging tot bestrijding van het tandbederf.

Wanneer in het jaarverslag dezer afdeeling van al deze dingen niet wordt gerept, dan is mijn conclusie: in Zuid-Holland wordt in veel opzichten bewonderenswaardig werk verricht, wel niet heelemaal, maar toch te veel buiten de Maatschappij om.

Hoofdbestuur.

Het hoofdbestuur vergaderde sinds onze vorige jaarvergadering zeven maal, te weten op 13 Sept. en 13 Dec. 1924 en op 28 Febr., 17 Maart, 9 Mei, 23 Mei en 6 Juni van dit jaar.

Op een enkele uitzondering na zijn de afgevaardigden getrouwe bezoekers. De nieuwe afgevaardigde van Zuid-Nederland, de heer Van de Ven, was door ziekte nog steeds verhinderd een der vergaderingen bij te wonen. Wij hopen dat hij spoedig in staat zal zijn, zich in ons midden te vertoonen.

De afgevaardigde van Noord-Holland, de heer van der Vuurst de Vries woonde alleen de vergadering van 13 Sept. '24 bij.

Op de vergadering van 13 Dec. waren als gasten aanwezig de heer Visser in zijn functie van voorzitter der commissie ter bestudeering

van het vraagstuk der opleiding van technici, terwijl ook de onderwijscommissie was uitgenoodigd, waarvan, behalve de leden van het hoofdbestuur, die lid dezer commissie zijn, de heeren van Andel, H. van der Molen, Switters en Visser aanwezig waren.

De vergadering van 28 Februari werd tijdelijk bijgewoond door den heer Ninck Blok voor de commissie van redactie van het jaarboekje en den heer Regensburg in verband met het conflict aan het Ziekenfonds „de Volharding” in Den Haag.

Het is niet mijn plan u hier te gaan opsommen, wat er op elke vergadering van het hoofdbestuur is behandeld. Bij de bespreking van de verschillende onderwerpen zal dit vanzelf blijken.

Wetgeving.

Het Ministerie van Arbeid, Handel en Nijverheid verraste ons in het afgelopen jaar met twee wetsontwerpen.

Het beruchte „ontwerp van wet tot wijziging van de wet van „24 Juni 1876, houdende regeling van de voorwaarden tot verkrijging „der afzonderlijke bevoegdheid tot uitoefening der tandheekunst en „van de uitoefening dier kunst” heeft ons dadelijk na de vacantie volop in het werk gezet.

Er is wel geen uwer, die niet met belangstelling alles wat er in verband met dit ontwerp is geschied, heeft gevolgd. Toch zal ik om der wille van de historie u hierover kort berichten.

Het hoofdbestuur besloot tot een scherpe actie tegen dit ontwerp en wenschte voor die actie de goedkeuring van de Algemeene Vergadering.

In de vergadering van het hoofdbestuur bleek alleen de afgevaardigde van de afdeling Utrecht, de heer Roeloffs, niet met een actie tegen het ontwerp in te stemmen. De heeren van Hasselt, Klinkhamer en Nord brachten een ontwerp-adres aan de Tweede Kamer en de heer Klinkhamer, als voorzitter der commissie B.O.U.T. een uitvoerig, stevig gedocumenteerd rapport.

De activiteit van dit drietal heeft het mogelijk gemaakt, dat de Buitengewone Algemeene Vergadering, op 20 Sept. '24 te Utrecht gehouden, vlot kon verlopen. Dat deze vergadering zou instemmen met het voorstel van het hoofdbestuur het genoemde drietal tot een commissie van actie te benoemen, lag voor de hand. Ook in deze vergadering bleek alleen van den kant van de afdeling Utrecht oppositie tegen de voorgestelde actie; deze oppositie werd o.a. door den heer Roeloffs gemotiveerd met de verwachting, dat aanneming van dit

wetsontwerp de kans zou brengen om sterker dan ooit te komen staan bij de bestrijding der onbevoegde uitoefening van ons beroep, terwijl de heer Bakker op grond van billijkheid tegenover de technici van vóór 1913 de actie tegen het ontwerp ontried.

De goed bezochte vergadering (80 leden) nam ten slotte met 71 tegen 9 stemmen een motie aan, voorgesteld door den heer Nord, waarbij o.a. het hoofdbestuur werd opgedragen al die maatregelen te treffen, welke zouden kunnen leiden tot het niet doen aanvaarden van het wetsontwerp. Tevens besloot de vergadering, dat individueel optreden behoorde te worden vermeden en in ieder geval vooraf met de commissie overleg moest worden gepleegd.

Hoe het verdere verloop van deze zaak geweest is, is U bekend; het Tijdschrift voor Tandheelkunde en de dagbladen hebben er voldoende van vermeld. Zoo weet Gij, dat onze Maatschappij een adres aan de Tweede Kamer zond op 27 Sept. 24 en een tweede adres op 2 Maart j.l. na het bekend worden van de memorie van antwoord op het voorloopig verslag der commissie van rapporteurs, en dat haar afgevaardigden, de heeren van Hasselt, Klinkhamer en Nord door den minister in een audiëntie werden gehoord. Met grond mag worden aangenomen, dat de belangrijke wijziging, welke de minister in zijn memorie van antwoord op het voorloopig verslag der commissie van rapporteurs, bij nota van wijziging op het oorspronkelijke ontwerp van wet aanbracht, grootendeels aan onze actie en in het bijzonder aan het behandelde ter audiëntie van onze afgevaardigden te danken is. De afwijzende adressen aan de Tweede Kamer van de Ned. Maatschappij tot bevordering der geneeskunst, van het Ned. Mondheelkundig Genootschap als ook van de studentenvereniging John Tomes zijn U uit het Tijdschrift voor Tandheelkunde bekend.

Na het aannemen van het ontwerp door de Tweede Kamer is door het hoofdbestuur in het begin van deze maand nogmaals een adres aan de Eerste Kamer gezonden.

We hebben nu de beslissing van deze af te wachten, welke echter, te oordeelen naar het reeds verschenen voorloopig verslag, niet twijfelachtig is. (Intusschen bracht gisteravond de courant het bericht, dat de Eerste Kamer het ontwerp zonder beraadslaging of stemming heeft aangenomen).

Deze aangelegenheid bracht voor het hoofdbestuur nog een bijkomstige onaangenaamheid mede. De afgevaardigde van Utrecht, de heer Roeloffs, die, zooals vermeld, een afwijkend standpunt innam, had over deze zaak als particulier een onderhoud met een der Tweede

Kamerleden. Dit is aanleiding geworden tot een correspondentie tusschen onzen genoemde collega eenerzijds en het hoofdbestuur en de commissie van actie anderzijds, een correspondentie, welke zooals uit latere mondelinge behandeling in het hoofdbestuur bleek, voor een deel op misverstand berustte. Intusschen namen deze mondelinge discussies ten slotte toch een dusdanigen vorm aan (en ook de afdeling Utrecht, welker voorzitter de heer Roeloffs is, mengde zich in de kwestie), dat wij wel haast van een conflict hadden moeten spreken, wanneer wij niet — dank zij mede het optreden van den anderen afgevaardigden der afdeling Utrecht, den heer Bakker — op dit oogenblik gegronde hoop mochten koesteren, dat de kwestie tot wederzijdsch genoegen zal zijn of worden opgelost. Ten slotte zal mijn dank aan de heeren van Hasselt, Klinkhamer en Nord voor al wat zij in dezen hebben gedaan, uw aller volle instemming hebben.

Een tweede ontwerp van wet, afkomstig van hetzelfde ministerie betreft „nadere voorschriften ten aanzien van de uitoefening der „geneeskunst.”

Het ontwerp bedoelt een wettelijke regeling van de medische rechtspraak. Het scheidt de mogelijkheid om een medicus, tandarts of vroedvrouw, die zich schuldig maakt aan wangedrag of andere handelingen, die het vertrouwen in den stand ondermijnen of aan nalatigheid, waardoor ernstige schade ontstond, voor een persoon ten wiens behoefte hem raad of bijstand werd gevraagd, te onderwerpen aan één der volgende maatregelen: waarschuwing; berisping; opleggen van een geldboete; schorsing in de uitoefening van zijn beroep voor ten hoogste één jaar of ontzeggen van de bevoegdheid zijn beroep uit te oefenen. De beslissing is in handen van een college van vier geneeskundigen en één rechtsgeleerde, terwijl, indien een beslissing moet worden genomen ten aanzien van een tandarts in het college twee geneeskundigen, zoo mogelijk, worden vervangen door twee tandartsen.

De behoefte aan een regeling, als in dit ontwerp vastgelegd, is in onze kringen al dikwijls betoogd en met de indiening ervan kunnen we ons in elk opzicht verheugen.

Vóór de indiening van het ontwerp is dit door het ministerie aan uw hoofdbestuur gezonden en om zijn advies gevraagd, waaraan door het hoofdbestuur met dank is voldaan. Tot ons leedwezen werden echter de verbeteringen, welke wij bij dat advies voorstelden —

allen punten betreffend van ondergeschikt belang — niet in het definitieve wetsontwerp aangetroffen.

Ten slotte zijn er nog het ontwerp ziekte- en ongevallenwet 1925 en het ontwerp van wet tot regeling van de ziekenverzorging, die onze aandacht vragen.

Ziekenfondszaken.

Het rapport der ziekenfondscommissie, dat u uit den beschrijvingsbrief voor de jaarvergadering bekend is, geeft geen beeld van wat er op ziekenfondsgebied is omgegaan.

Allereerst kwam van verschillende collegae het verzoek in om toestemming van het hoofdbestuur voor de medewerking aan ziekenfondsen en fabrieksziekenkassen. Dergelijke verzoeken werden oorspronkelijk om advies aan de ziekenfondscommissie gezonden; maar toen het hoofdbestuur op zijn schrijven van deze commissie nooit eenig bericht ontving, heeft het verder deze zaken wel zelf moeten afdoen.

Vlissingen en Leeuwarden kregen een behoorlijke regeling van de tandheelkundige hulp aan ziekenfondsleden. Ook Assen kreeg een regeling, die goed is, al zijn er wel aanmerkingen op te maken. Alleen was het bevreemdend, dat een goedkeuring aan het hoofdbestuur eerst werd gevraagd toen de nieuwe regeling al meer dan een jaar in werking was. Dit is wel de verkeerde manier.

Den Haag bracht den zeer onaangename en zeer moeilijken strijd tusschen de artsen en de Volharding. Ook hiervan is u een en ander bekend, in ieder geval de aanbeveling van het hoofdbestuur aan onze leden om geen overeenkomst met de Volharding aan te gaan. Het hoofdbestuur heeft in een zijner vergaderingen den heer Regensburg inzake de Volharding gehoord. Genoemde collega kwam met aanbiedingen voor een regeling van de tandheelkundige hulp in de Volharding. Over de wijze waarop de hulp en welke hulp den leden van dat fonds zou worden gegeven, werd niet gesproken. Als vroeger zouden de patiënten op een polikliniek worden behandeld. Het eenige, schijnbaar definitieve in de voorstellen waren de salarissen, die zouden worden betaald. Er werd gesproken van de bedoeling behalve den heer Regensburg als leider nog 8 tandartsen aan te stellen. De voorstelling van de zaken was grootsch en aantrekkelijk, maar alles was zoo vaag, dat het hoofdbestuur besloot niet in te gaan op het voorstel van den heer Regensburg, dat de Maatschappij zich tot de Volharding zou wenden, terwijl het zich intusschen bereid verklaarde voorstellen van de Volharding zelf te overwegen.

Nu na 1 Mei in den Haag de nieuwe toestand is ingetreden, is er maar één ding dat we weten, n.l. dat er van de 8 voorgespiegelde tandartsen plus een leider in totaal maar 3 zijn overgebleven.

Zou het mogelijk geweest zijn inderdaad bij de Volharding een behoorlijke regeling van de tandheelkundige hulp ingevoerd te krijgen, dan zou het de plicht van het hoofdbestuur geweest zijn met de Volharding in zee te gaan. Nu er echter van de zijde van de Volharding geen direct contact met het hoofdbestuur is gezocht, meent het hoofdbestuur, gezien den gang van zaken, juist te hebben gehandeld door zich afzijdig te houden.

De heeren Bruske en Pitsch hebben als vertegenwoordigers der Maatschappij ook dit jaar nog medegewerkt in de commissie tot onderzoek naar de mogelijkheid meer eenheid te brengen in het ziekenfondswezen in ons land. De commissie heeft het tot heden nog niet tot het uitbrengen van een definitief rapport gebracht. Het ontwerprapport heeft aanleiding gegeven tot verschillende opmerkingen, waarvan één den proeftijd betrof, die door Uwe afgevaardigden was verlangd bij de invoering eener regeling van de tandheelkundige hulp, zooals ze tenslotte door de commissie was aanvaard. Deze proeftijd, in het ontwerprapport gesteld op 1 jaar, werd alleen door de Federatie van ziekenfondsen te kort gevonden en in de plaats daarvan werd door deze een proeftijd van 5 jaar voorgesteld. Uwe afgevaardigden verklaarden zich bereid dit voorstel in de vergadering van het hoofdbestuur te brengen, dat evenwel tegen een zoo langen proeftijd bezwaren had, echter mee kon gaan met de opvatting, dat bij de invoering van een nieuwe regeling de duur van één jaar te kort zou kunnen blijken om de resultaten van de nieuwe werkwijze te overzien, maar twee jaar daarvoor voldoende achtte. Het droeg daarom Uw afgevaardigden op aan de commissie in overweging te geven den proeftijd op 2 jaar te stellen.

Het laatste, wat ik U omtrent ziekenfondszaken te berichten heb is, dat onze Maatschappij zich heeft gewend tot het hoofdbestuur der Ned. Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst, met het verzoek te overwegen of een onderling overleg mogelijk zou zijn om in de afdeelingfondsen dier Maatschappij de tandheelkundige hulp zoodanig te regelen, als naar onze meening noodig is, om aan redelijke eischen te voldoen. Aan de Centrale Besturen der huisartsen- en specialistenorganisatie der Ned. Maatschappij tot bevordering der geneeskunst, is toen opgedragen met de afgevaardigden onzer Maatschappij, waar-

toe het hoofdbestuur de heeren Bruske, Edel, Pitsch en Sanders aanwees, overleg te plegen. Omstandigheden verhinderden de heeren Edel en Sanders de drie conferenties, die tot nu gehouden zijn, bij te wonen. Alhoewel van de onderhandelingen, die nog in een voorbereidend stadium verkeerden, op dit moment nog niet veel te zeggen valt, toch in ieder geval wel dit, dat de billijkheid van onze eischen door de afgevaardigden der Ned. Maatschappij tot bevordering der geneeskunst wordt erkend.

Definitieve voorstellen hopen we u later te kunnen voorleggen.

Klinieken.

Zonder dat dit eigenlijk bij ziekenfondszaken thuis hoort, wensch ik toch hier op te laten volgen een kwestie, die in het afgelopen jaar tot de werkzaamheden der Maatschappij heeft behoord.

In het jaarverslag van den secretaris der afdeling Zuid-Nederland wordt gezegd, dat een kwestie in de afdeling gerezen naar aanleiding van de oprichting van een tandheelkundige kliniek voor den middenstand, is opgelost. Het bestuur der afdeeling had het hoofdbestuur verzocht over deze kwestie te mogen worden gehoord, en dit heeft hiervoor in een zijner vergaderingen de heeren Kocken en Spoorenberg ontvangen; het heeft toen geadviseerd, dat men zou beginnen te trachten de kwestie in de afdeling zelf op te lossen, wat dus intusschen is geschied, maar heeft in dit gebeuren aanleiding gevonden het vraagstuk van het kliniekwezen in het algemeen te bezien en een onderzoek ernaar noodzakelijk geacht. De heer Sanders verklaarde zich bereid van een commissie voor dit onderzoek het voorzitterschap te aanvaarden, terwijl hem vrijheid gelaten werd zelf de andere leden dezer commissie aan te wijzen. De loop, die intusschen de besprekingen van het rapport der onderwijscommissie namen — waarover later — noopten den heer Sanders het hoofdbestuur te verzoeken hem van deze taak te ontheffen, waarop door het hoofdbestuur werden aangezocht om in deze commissie zitting te nemen de heer Rauwerda als voorzitter en de heeren Kenswil en van der Sluijs als leden.

Der commissie is opgedragen bij haren arbeid in de eerste plaats de volgende vragen onder het oog te zien:

- 1°. waar zijn dergelijke instellingen gevestigd;
- 2°. wat zijn de oorzaken van hun ontstaan;
- 3°. op welke wijze werken ze;

- 4°. ligt het op den weg der Maatschappij zich uit te spreken over het al of niet wenschelijke van het oprichten van dergelijke instellingen en
- 5°. bij een bevestigend antwoord van de laatste vraag vast te stellen algemeene regelen, waaraan dergelijke klinieken zullen hebben te voldoen.

Onderwijs.

Het u bekende rapport der onderwijscommissie blijft voorloopig nog in de portefeuille van het hoofdbestuur. In eenige vergaderingen is het rapport aan de orde geweest in verband met de wenschelijkheid om te trachten met betrekking tot deze materie nu eindelijk eens een uitspraak van de Algemeene Vergadering te krijgen. Wanneer we het nog niet zoover hebben kunnen brengen, meen ik toch met stelligheid te mogen zeggen, dat dit in korten tijd zal kunnen geschieden en het hoofdbestuur zal zeer waarschijnlijk hiervoor een Buitengewone Algemeene Vergadering beleggen. De warme en dikwijls heftige discussies in de vergaderingen van het hoofdbestuur gaven blijk van zoo uiteenloopende meeningen over dit onderwerp, dat het tot nu toe niet mogelijk was het rapport met een praeadvies van het hoofdbestuur aan Uwe vergadering voor te leggen.

Ik acht het niet noodzakelijk U op dit oogenblik en op deze plaats een gedetailleerd verslag van deze discussies te doen, maar de volgende mededeelingen mag ik U niet onthouden: In de vergadering van 13 December, waar een bespreking plaats vond van het hoofdbestuur en de onderwijscommissie, bleek dat er gezichtspunten waren, welke, gezien haar rapport, in de vergaderingen der commissie niet voldoende naar voren waren gekomen. De behandeling van het onderwerp in die bijeenkomst werd daarom besloten met het verzoek van het hoofdbestuur aan de commissie om, gehoord deze besprekingen haar rapport en de conclusies nogmaals in overweging te nemen.

Ons is later medegedeeld, dat de commissie, terwijl ze zich bereid verklaart aan dat verzoek te voldoen, zich heeft voorgesteld haar taak, het verstrekken van voorlichting aan het hoofdbestuur bij het voorbereiden van een onderwijsprogramma voor de Maatschappij, op de volgende wijze te beëindigen: Een subcommissie uit haar midden zal haar meeningen in den vorm van stellingen met daarbij behorende toelichtingen, schriftelijk geformuleerd, aan haar medeleden in de commissie kenbaar maken. Deze zullen eventueel afwijkende meeningen eveneens in schriftelijke beschouwingen kunnen indienen. De

eerst bedoelde subcommissie zal hierop zoo noodig schriftelijk repli- ceeren. In een daarna volgende bijeenkomst der onderwijscommissie zal het schriftelijk debat dan mondeling kunnen worden toegelicht en zal over de ontworpen stellingen, zoo noodig na amendeering, worden gestemd.

Het geheele verloop van deze behandeling zal uitvoerig aan het hoofdbestuur worden meegedeeld.

Uit een mededeeling in de laatst gehouden vergadering van het hoofdbestuur mag worden geconcludeerd, dat het hier besproken werk der commissie in een vergevorderd stadium van voorbereiding verkeert.

Dat na het indienen van haar uitvoerig rapport de onderwijscommissie zich bereid heeft verklaard op de boven omschreven wijze in korten tijd dit nogmaals om en uit te werken, hebben wij wel bijzonder op prijs te stellen.

Schooltandverzorging.

Boven heb ik al medegedeeld, dat Amsterdam en den Haag een begin met een schooltandverzorgingsdienst hebben gemaakt en in Dordrecht déze dienst opnieuw in eere is hersteld. Deze feiten zijn voor ons een aanmoediging de propaganda voor deze zaak met beide handen te blijven vasthouden. Voor deze propaganda is het rapport der betreffende commissie, dat kort geleden verscheen en bij den beschrijvingsbrief in het Tijdschrift voor Tandheelkunde is opgenomen een degelijk hulpmiddel. Het is wat het hoofdbestuur van de commissie verlangde: een leiddraad, die uniformiteit en paraatheid mogelijk maken en we zijn der commissie dank en hulde verschuldigd voor haar vlug en degelijk werken.

Op één onderdeel van het rapport wensch ik in 't bijzonder uwe aandacht te vestigen. Er wordt daarin een in ons land tot nu toe onbekend element bij de behandeling van schoolkinderen als ook bij de poliklinische behandeling van tandlijders ingevoerd. Ik bedoel de „dental hygienists”, die de commissie met een Hollandschen naam „mondverzorgsters” noemt.

Ik bedoel geenszins stelling te nemen tegen de invoering van deze categorie van helpsters, maar voordat wij in dezen het navolgen van het Amerikaansche voorbeeld bevorderen, zal de Maatschappij zich terdege rekenschap moeten geven zoowel van de taak dier mondverzorgsters als van de voorwaarden voor en de consequenties van het aannemen van dit instituut. Deze vergadering zal wellicht gelegenheid hebben zich hierover te beraden.

Opleiding van technici.

De indiening van het ontwerp van wet, waarbij aan een groep tandtechnici van vóór 1913 een bevoegdheid wordt gegeven is voor het hoofdbestuur aanleiding geweest de commissie voor de bestudeering van het vraagstuk der opleiding van technici te verzoeken de onderhandelingen met de Nederlandsche tandtechnische vereeniging, in afwachting van een beslissing van de Kamers over dit ontwerp, tijdelijk stop te zetten, terwijl echter de commissie opgedragen werd met genoemde vereeniging in contact te blijven.

Korten tijd nadat dit verzoek was gedaan kwam van de commissie het bericht, dat zij haar mandaat ter beschikking van het hoofdbestuur wenschte te stellen en werd hiervoor als reden opgegeven, dat in de commissie nog eens weer de oude vraag aan de orde was gesteld, of men wel met een vereeniging als de onderhavige zou onderhandelen, die onder hare leden z.g.n. zelfstandig gevestigde technici telt, over welke vraag de meeningen in de commissie verdeeld bleken. Het hoofdbestuur heeft toen besloten door Uwe vergadering te doen uitmaken of door onze Maatschappij al of niet met genoemde Vereeniging zal kunnen worden samengewerkt om tot een opleiding voor technici te komen, om, in geval daartoe besloten wordt een nieuwe commissie te benoemen.

In uwe vergadering zal het hoofdbestuur zijn praeadvies voor deze vraag mondeling uitbrengen.

Wanneer ik de nog restende punten korter zal behandelen, is dat niet, omdat ik ze als onbelangrijk beschouw en ook niet, omdat ik bang ben teveel van uw tijd in beslag te nemen, maar omdat ze „minder voeten in d'aarde hebben”.

Jaarboekje.

In het Tijdschrift hebt gij bij den beschrijvingsbrief de klachten van onzen ijverigen beheerder van het jaarboekje, den heer Ninck Blok, kunnen lezen. Dat een zoo zuur werk hem door de leden der Maatschappij zoo zuur wordt gemaakt, is meer dan zuur. En zoo past het ons hier, wil men niet, dat hij, die zoo trouw en met zooveel toewijding dit werk doet, er den boel bij neergooit, de leden aan te moedigen om zich de inderdaad onbenullige moeite te getroosten hem op tijd van alle — voor het bijwerken van het jaarboekje noodige gegevens te voorzien.

Steunorgaan.

Ook het steunorgaan lijdt aan gebrek aan belangstelling. De balans, in den beschrijvingsbrief opgenomen, brengt de beschamende mededeeling, dat van onze 428 leden niet meer dan 63 zich hebben opgegeven als vaste contribuanten.

Wanneer ik u zeg, dat er steun gevraagd en gegeven is, maar dat deze moest komen uit den zak van enkele collega's omdat ingevolge onze reglementen het steunorgaan eerst mag beginnen met het geven van steun als het stamkapitaal f 5000.— bedraagt, waar we nog niet aan toe zijn, dan bedoel ik hiermee aan de 365 leden der Maatschappij, niet-contribuanten, te zeggen, dat het nu ook wel voor hen tijd wordt hun steentje bij te dragen. De commissie van beheer werd voltallig gemaakt, doordat het hoofdbestuur de heeren S. Blaauw, T. Hoeksema en Klinkhamer aanwees om met het door de algemeene vergadering benoemde drietal, in deze commissie zitting te nemen, welke benoeming door genoemde heeren werd aanvaard.

Incassobureau.

Ook over het incassobureau heb ik ditmaal wat te zeggen. Het verslag, dat de directeur u zal uitbrengen, zal u een overzicht geven van het werk van dit bureau en van de resultaten. Gebleken is, dat een honoreering van het werk met 10 % van de in behandeling gekregen vorderingen niet veel meer dan toereikend is voor de te maken kosten en dus geen honoreering is, speciaal voor de kleine vorderingen. Er is overwogen op welke wijze in dit euvel zou kunnen worden voorzien en in overleg met den heer Nord Thomson is besloten, dat in de toekomst bij wijze van proef, deze voor elke hem ter invordering gegeven kleine post al naar gelang van het werk en de kosten, die deze meebrengt, aan het betreffende lid een declaratie zal zenden. Dan zal kunnen blijken of op deze wijze het werk van het incassobureau behoorlijk gehonoreerd kan worden en of Gij bereid zult blijven uw vorderingen aan het bureau ter incasseering te geven.

De vraag of het misschien wenschelijk was, den directeur van het bureau een vast inkomen per jaar te geven is even ter sprake geweest, maar gezien onzen staat van inkomsten en uitgaven vond men een dergelijke belasting van de balans onzer Maatschappij niet gewenscht, zoodat, afgezien van een principieele uitspraak over de al- of niet-wenschelijkheid, op dezen grond reeds voorloopig van een dusdanige regeling werd afgezien.

Verzekering.

Voor een, voor ons niet onbelangrijk, maar zeer zeker moeilijk vraagstuk zijn we gesteld door het streven van maatschappijen ter verzekering tegen ziekte om in deze verzekering ook de tandheelkundige hulp te betrekken. Dat er vraag zou komen naar een dergelijke uitbreiding, nu reeds sinds geruimen tijd in het verzekeringsbedrijf de ziekteverzekering een groeiend ondernemen is geworden, was te verwachten.

Voor de oplossing van dit vraagstuk is door twee verzekeringsmaatschappijen met onze Maatschappij contact gezocht: de ziekte- en ongevalenmaatschappij „Labor” wendde zich tot het hoofdbestuur, terwijl een der afdelingen over dit onderwerp besprekingen voerde met het Eerste Haagsche Middenstands ziekenfonds. Het is alleen over de onderhandelingen met „Labor”, dat ik u verslag kan doen, met welke maatschappij in opdracht van het hoofdbestuur de heeren Bruske, Pitsch en Sanders hebben geconfereerd.

De besprekingen hebben er toe geleid, dat ons door „Labor” een ontwerpvoreenkomst is aangeboden, waarover het hoofdbestuur zich nog niet meent te kunnen uitspreken.

De voorstellen — ik kan hier wel zeggen dat die van het Eerste Haagsche Middenstand Ziekenfonds met die van Labor niet ver uiteenloopen — houden in, dat tot de verzekering zullen worden toegelaten personen met een inkomen dat voorloopig niet hoger is gesteld dan f 10,000.—; voor de toelating zal als eisch worden gesteld, dat de verzekerde heeft een gesaneerd gebit.

De verzekerden worden tot een nader vast te stellen maximum ingeschreven bij een tandarts, die per ingeschrevene een vast bedrag per jaar ontvangt, dat bij een inkomen van den verzekerde van f 10,000 op 6 gulden per jaar is gesteld. De tandarts neemt daartegenover de verplichting op zich de verzekerden conserveerende en prothetische tandheelkundige hulp te geven, met dien verstande, dat de verzekerde extra zal hebben te betalen, volgens een nader vast te stellen tarief wortelkanaalbehandelingen, goud- en emailvullingen, stifttanden en kroon- en brugwerk en de prothese, waarbij het tarief voor de gemakkelijke wortelkanaalbehandelingen, n.l. die der bovenfronttanden, zeer laag zal worden gesteld. Dit alles onder voorwaarde, dat na twee jaar aan de hand van de dan verkregen gegevens de verschillende bepalingen zullen kunnen worden herzien. Het geheel, zooals het ons aangeboden wordt, heeft misschien wat aantrekkelijks; toch mag niet worden over het hoofd gezien, dat het tot

stand komen van en dergelijke verzekeringsmogelijkheid voor personen met een inkomen tot f 10,000, voor ons kan beteekenen de omzetting van wel haast onze heele privaattpraktijk in een verzekeringspraktijk. Wanneer ik zeg, dat dit voor mij wel veel van het aantrekkelijke wegneemt, zullen we daarom toch deze zaak ernstig hebben onder de oogen te zien, om, wanneer het eenigszins mogelijk is, haar in goede banen te leiden.

Drie punten staan er — behalve andere, die ik allicht vergeten heb — nog op mijn programma.

Naar aanleiding van een ingekomen schrijven van de afdeeling Zuid-Holland besloot het hoofdbestuur in de toekomst de afdeelingbesturen in het bezit van een afschrift van het stenogram der algemeene vergaderingen te stellen, dat deze ter beschikking van de afgevaardigden naar het hoofdbestuur zullen houden.

In het afgelopen jaar is door den minister van arbeid, handel en nijverheid ingesteld een commissie tot vereenvoudiging der medische rijksdiensten. Uw hoofdbestuur heeft in een adres den minister verzocht in deze commissie alsnog afgevaardigden onzer Maatschappij te benoemen, dit naar aanleiding van het feit, dat bij de stof, die de commissie te verwerken kreeg, ook de ziekenfondsen genoemd waren. Op ons adres is door den minister afwijzend beschikt, waarvoor als grond werd aangevoerd, dat de tandheelkundige verzorging in de rijksdiensten een geringe plaats inneemt.

En als „lest best” wil ik u berichten van het besluit door de Vereeniging van Nederlandsche Tandartsen in haar vergadering op 2 en 3 Mei in den Haag genomen, welk besluit inhoudt, dat tandartsen, die op goede gronden door onze Maatschappij worden geweerd of van het lidmaatschap der Maatschappij worden vervallen verklaard, door genoemde vereeniging op overeenkomstige wijze zullen worden behandeld.

Deze geste der Vereeniging van Nederlandsche Tandartsen is een goede en heeft zonder twijfel Uw aller instemming.

H. G. PITSCH,

Secr. Ned. Mij. t. bev. der Tandheelk.

HET STEUNORGAAN
DER NEDERLANDSCHE MAATSCHAPPIJ TOT BEVORDERING
DER TANDHEELKUNDE HEEFT DAN EERST RECHT VAN
BESTAAN ALS HET IN DEN NOOD KAN VOORZIEN

Het Steunfonds bestaat, het *is* er.

Maar dit bestaan zonder beantwoording aan het gestelde doel is niet veel bijzonders. Dit doel moet zijn: voorzien in bestaanden nood.

Op de algemeene vergadering van 29 Juni j.l. moest nog worden erkend, dat niet meer dan 63 van de ca. 430 leden die onze Maatschappij telt, trots de vele propaganda der laatste drie jaren tot de jaarlijksche contibuanten behooren.

Dit is bedroevend. Want behoefte aan steun voor noodlijdende en invalide collega's is er reeds en beschamend is het voor het geheel der professie, dat toch nog buiten het bestek van de tandheelkundige beroepsgemeenschap die collega's moeten gesteund worden. Zulk een aalmoes is reeds beschamend voor hen die dezen steun behoeven, maar veel meer beschamend is dit feit voor hen, die verzuimden door hun bijdrage het Steunorgaan in de gelegenheid te stellen te helpen. Zeker niet beschamend is het, indien een collega, die door een ongelukkige samenloop van omstandigheden onafhankelijk van zijn toedoen, noodlijdend geworden, geholpen wordt door een lichaam dat ten doel heeft vakgenooten die in nood zijn te helpen. Immers dit is geen aalmoes maar een plicht der beroepsgemeenschap.

En eere die beroepsgemeenschap welke bereid is middelen te scheppen om in dien nood te voorzien.

Of meenen de achterblijvers misschien dat het Steunorgaan geen recht van bestaan heeft?

Toen op de jaarvergadering te Middelburg collega Jan Visser, secretaris-penningmeester van het Steunorgaan zijn gegronde klacht uitte: dat het fonds hetwelk het Steunorgaan ter beschikking had in totaal nog slechts f 4678,67 bedroeg, wekte dat in alle rijen der vergadering begrijpelijke verbazing.

Volgens bepalingen van het reglement van het Steunorgaan kan het Steunfonds namelijk niet in werking treden alvorens is bereikt een rentegevend kapitaal van vijfduizend gulden.

Het was dan ook meer dan een nobel gebaar van ons eere-lid A. L. J. C. v. H. toen deze collega spontaan daarop, de ontbrekende som van het vereischte bedrag schonk. Een woord van warmen dank namens het Steunorgaan voor deze mooie daad van offervaardigheid vinde hier zijn plaats.

Voegt Gij, ruim 350 achterblijvende collega's, nu ook Uw handteekening, waardoor Gij U verbindt tot een jaarlijksche bijdrage, aan dit schoone voorbeeld toe, en toon daardoor dat Gij ons helpen wilt Uw noodlijdenden collega te steunen zonder dat hij zich daarvoor behoeft te schamen.

Want al is het bedrag er, het is nog lang niet zeker dat de rente van het kapitaal de som, noodig om te voorzien in den nood, die reeds bestaat, zal kunnen dekken.

Aan het recht van bestaan van ons Steunorgaan valt niet meer te twifelen. Helpt ons in den nood voorzien!

J. S. BRUSKE,

Amsterdam, Juli 1925.

Voorzitter „Steunorgaan.”